

DEBRECZENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik
minden héten egyszer
szombaton, egy íven.

↔ Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Kollégium. ↔
Ide kell küldeni a lap szellemi és anyagi ügyeire vonatkozó
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat.

Előfizetési ár:
egész évre 100 K., félévre
50 K. Egyes szám ára 3 K.

Március.

Az egyház ne foglalkozzék a politikával, — mindig ezt hirdetjük, — de a hazaszeretet nem politika és a szabadság óhajta, véde, magasztalása sem politika. Aki Magyarországon március 15-ét ünnepli, nem politizál, hanem a hazaszeretet és a szabadság oltárán áldoz. Nekünk pedig, magyar reformátusoknak, nemcsak kötelességünk, de érdekünk is szeretni a hazát, amelynek határán túl a mi számunkra nincs boldogulás, és nemcsak kötelességünk, de érdekünk is védeni a szabadságot, amely nélkül a mi egyházunknak nincs megélhetése.

Idézzük emlékünke a két márciust: a Petőfiék örök dicsőségben ragyogó márciusát, meg a három év előtti borzalmas márciust. Akkor nemzeti szín kokárda volt a szívek felett és egyenlőséget kívántak mindenki számára polgári és vallási tekintetben egyaránt. Három év előtt üldözötté lett a trikolor, akadályokat gördítettek vallási szertartásaink végrehetése elé, s lelkipásztorainkat a büntettekkel és elmebajosokkal sorolták egy kategóriába. Akkor szentség volt haza és vallás, három év előtt csúfság tárgya mindakettő.

Nemzetünk elbukott akkor is, de megmaradt erkölcsi ereje és aránylag rövid idő múltán jött a feltámadás. Elbuktunk most is, de oly mélyen és oly rettenetes megaláztatással, hogy csak az Isten örök bölcsességében és igazságosságában vetett hitünk táplálhatja bennünk a reményt a meg sem érdemelt új életre kelésben.

Előttünk áll a két példa a maga nagy tanulságaival, nem nehéz választani a két irány között. Az egyik a megdicsőülés, a másik a lealjasodás útja. Nekünk választani sem kell, a mi útunk nem lehet más, mint a hazaszeretet és vallásosság útja. Ezen haladtak eleink, erre tanítottak meg bennünket gyermekkorunkban, ennek helyességét láttuk be érett fővel, — a másikon elindulni se tudnánk.

Csakhogy nem elég magunknak a jó úton járni; ne feledjük el, hogy mi a föld sara és a világ világossága vagyunk, s a mi világosságunknak mások okulására is fényleni kell.

Az utolsó idők eseményei sajnosan sötét nyomokat hagytak az emberi lelkekben. Durvaság,

felületesség, a földi javak után mérhetetlen vágyakozás, egyáltalán az önérdék mindenekfelett való kultusza talán sohasem volt általánosabb, mióta a civilizáció meghódította Európa népeit, mint épen napjainkban. A napról-napra tengődésért való keserves küzdelem az egyik oldalon, a váratlanul jött és kellőképen felhasználni nem tudott gazdagság a másik oldalon, fásulttá teszi a szíveket a legnemesebb érzelmek iránt és sajnosan kell tapasztalni, hogy nagyon sok helyt — az ősök példájához hűtelenül — vonakodnak az egyház részére szükséges áldozatok meghozatalától, sőt elszörnyedve kell hallani olyan hírt is, hogy néhol a haza és nemzet sorsa iránt sincs elegendő érdeklődés.

Ezeket a szomorú eltévelyedéseket kötelességünk megszüntetni. Mert nem elég lelkesednünk a nagy március dicsőséges eszméiért, és nem elég szép beszédek mondani a hálás thémáról, hanem cselekedni kell földi és mennyei hazánk parancsolatait. Dolgoznunk kell embertársaink lelkének megmentéséért, mert minden egy lélek, mely akár egyházunk, akár a magyarság számára elvész, a mi lelkünk terhe, amelytől csak az isteni irgalom válthat meg bennünket.

Az Úr gyermekifjak által valószínűsítette meg 1848 márciusában a maga akaratát. És mi ne merhetnők hinni, hogy mi is jó eszközök lehetünk az Isten kezében?

Tárca

1922 március 15-iki beszéd.

T. Ünneplő Közönség! Ismét ránk köszöntött március 15-ike, a nemzeti megújulás ígérete és a sajtószabadság születésnapja . . .

1848 március dicső idusának reggelén Pesten, az Úri-utcai Pilvax-kávéházban lángoló arcú fiatal íróársai előtt Jókai felolvassa a 12 pontot, Petőfi elszavalja a Nemzeti Dalt. A szabadság szellőjétől mámoros ifjúság Heckenast Hatvani utcai nyomdájában előzetes cenzura nélkül kiszedeti a 12 pontot és a Nemzeti Dalt, a szabad sajtó első termékeit.

A Nemzeti Dal mindnyájunk szívében él, trombita-szavától talán még a halottak is új harci tüzre gyúlnak. De mit kíván a Pilvax ifjúságának 12 pontja. „Mit kíván a magyar nemzet?”

Kívánja első sorban a sajtó szabadságát. Kívánja (hogy csak a leglényegesebb pontokat említsem), — a törvény előtti egyenlőséget polgári és vallási tekintetben, a közös teherviselést. Kívánja a népképviselőket és az esküdszéket, a felelős miniszteriumot és az évenkénti országgyűlést Pesten. Kívánja, hogy a katonaság esküdjék meg az alkotmányra és kívánja végül az uniót Erdéllyel. Kívánja mindezt a szabadság, egyenlőség és testvériség nevében.

A márciusi 12 pont mindazt és csak azt követeli, amit a törvényes magyar országgyűlés, a dicsőséges utolsó rendi magyar országgyűlés Pozsonyban, néhány pont kivételével, már előbb, vagy egyidejűleg elhatározott és utóbb törvénykönyvbe iktatott.

A 48-iki törvények az új Magyarország e magna chartája, a demokratikus jogegyenlőség és az alkotmányos szabadság elvein épülnek. Tartalmazzák mindazt, „miket az összes magyar népnek jogban és érdekekben egyesítése, az ország törvényes önállása és függetlensége . . . , a nemzet alkotmányos életének a kor igényei s a körülmények sürgős volta által szükségelt kifejtése . . . halaszthatlanul megkívánt”.

A 48-iki alkotmány élő valósággá akarta tenni, ami eddig csak a Corpus Juris holt betűiben, a papíron volt meg: Magyarország független államiségét. Különösen a független magyar felelős miniszterium intézményének behozatalával kívánta biztosítani, hogy Magyarországot ne Bécsből kormányozzák; hogy a magyar törvényeket valóban végre is hajtsák; hogy a császári korlátlan uralmat a magyar király törvényes és alkotmányosan korlátolt uralma váltsa fel; hogy az ország pénzével és vérével ne az abszolutisztikus bécsi kormány önkénye rendelkezék idegen célokra.

De éppen ezért a 48-iki alkotmány kezdettől fogva szálla volt a bécsi udvar szemében. És alig hangzott el V. Ferdinánd király ünnepélyes ígérete arról, hogy a 48-iki törvényeket mind maga megtartja, mind mások által megtartatja, máris azok megszegésére gondolt. Miként az emlékezetes 49-iki debreczeni függetlenségi nyilatkozat mondja: „az uralkodóház hitszegően elhatározá, hogy istentelen bujtogatásokkal Magyarországot vérbe, lángba borítsa s midőn a belső erő minden kötelekeit szétszaggatnia sikerülend, a belháborúban vérző országot fegyveres erőszakkal eldarabolja, a magyar nemzetet az élő nemzetek sorából kitörülje s az eldarabolt országot önállásától megfosztva, az osztrák birodalom statushatalmába beolvassza”.

A császári udvar gonosz tervét nyomon követte a tett. Felláztatja a törvényes magyar kormány ellen a horvátokat, szerbeket, oláhokat. Törvényellenesen feloszlatja a magyar országgyűlést. Az országot minden oldalról osztrák, sőt orosz csapa-

tokkal támadja meg. A nemzetet önvédelmi, majd az 1849 márc. 4-iki osztrák összbirodalmi alkotmány kibocsátása után függetlenségi harcba kergeti. Honvédeink vitészsége csodákat művel. De az osztrák-orosz tülerő ellen elvérzünk. A márciusi napok verőfényét a világosi fegyverletétel és az osztrák szolgaság sötét éjszakája váltja fel. Magyarországot valóban kitörlik az államok sorából. Területét öt részre feldarabolva, beolvasszák az egységes osztrák császárságba. De a magyar nemzet nagy-szerű összetartásán és alkotmányhű szívós ellenállásán megtört az önkényuralom tobzódása. A tizenkét évig tartó magyar éjszaka után végre szürkülni kezdett. Aztán hajnalodott: az 1865 december 10-ére összehívott országgyűlés a király és nemzet közötti kibékülés jegyében indult meg. Hosszas alkudozás során valóban sikerült a kiegyezés. Hosszú elnyomás után ismét feltámadunk 1867-ben. Újból helyre áll hazánk állami függetlensége és ugyancsak a 67-iki kiegyezés egyik nagy eredménye gyanánt országunk területi épsége. Visszakerül Horvátország, ismét miénk lesz Adria gyöngye, Erdély bércei újból a magyar szent koronát uralják, a bécsi igazgatás alatt álló katonai határörvidék ismét belekapcsolódik a magyar állam alkotmányos szervezetébe. Általános, soha nem remélt fellendülés pezseg anyagi és szellemi téren. A világháború előtti években tíz millió magyar már harminc millió magyarról ábrándozott. És Magyarország a világháború előtt Tisza István vezetése alatt oly hatalmas volt, mint Mátyás király óta soha.

Mindezt a nagyszerű haladást derékban törte ketté az elvesztett háború. Összeomlott a magyar állam ezeréves épülete. Trianoni függetlenségünk csak papíros függetlenség, mint a 48 előtti rendi Magyarorszáé. Helyzetünk sokkal nehezebb most, mint volt egykoron a szabadságharc leverése után. Akkor, 49-ben megfosztottak ugyan államiségunktől, az osztrák császárság egyik koronatarományává süllyedtünk, öt részre daraboltak, de mind az öt résznek csak egy ura volt. Most ellenben hat felé vágják államunk testét, négy rabló állam osztozik rajta, sőt (a rapallói egyezményben) Fiumét is külön államnak nyilvánították. Elvesztettük területünk több mint kétharmadát, népességünknek több mint felét. Gazdasági válság pusztít, lavinaszerűen növekvő drágaság fojtogat. Bent az országban gyűlölködő visszavonás, kívülről ellenségeink vasgyűrűje vesz körül. Látszólag sehol reménysugár.

Látszólag, — mondom. Mert ebben a rendkívül sulyos helyzetben, amihez hasonló még Muhi, Mohács és Világos után sem nehezedett a magyar nemzetre, még ebben a lélekölő helyzetben sem szabad kétségbeesnünk.

A trianoni békeszerződés gyilkos paragrafusai ellenére is feltámadhatunk, mint egykor Világos után. Feltámadhatunk, ha nem leszünk hátlenek a márciusi nagy eszmékhez: a szabadság és egyenlőség tiszteletéhez, a testvériséghez, mely egyben az igazi keresztyén erkölcs magva. Feltámadhatunk,

de szintén biznunk kell a szabadság és egyenlőség egybeolvastó, nemzetteremtő erejében. És nem szabad kérdeznünk: mi a neved, mi a vallásod, mi a nemzetiséged? hanem csak azt: szereted-e a magyar hazát? Akarsz-e e porba sűjtött szegény ország újjáépítésében minden erőddel önzetlenül részt venni? Akarsz-e a magyar nemzetnek minden áldozatra kész hű tagja lenni? Ha ifjaink oly halálmegevető hősiességgel küzdenek majdan a területi épség helyreállításáért, mint egykor a 48-as vörös-sapkások országunk feldarabolása ellen, — ha nem hal el szívünkben a Nemzeti Dal tette hívó szózata, — ha nemzetrontó széthúzás helyett a nemzeti összetartás fokozásán buzgólkodunk; ha Széchenyi tanítását követve, többre fogjuk becsülni az alkotó szürke tettet, mint a frázisok aranyfüstjét; talán hosszú keserves évek sok szenvedése és megfeszített munkája árán (mert hiszen önkéntes szenvedés és becsületes munka nélkül nincs semmiféle nagy eredmény és tartós siker), de mégis Isten segédelmével újból visszaszerezhetjük, amit elvesztettünk.

A régi Magyarország elbukott.

De a történetben, az életképes és élni akaró nemzetek történetében nincs utolsó szó. Csak akarnunk kell! Akarnunk, mint a márciusi ragyogó napok és az abszolutizmus sötét korának nagy nemzedéke.

Kun József.

Iskola

Március tizenötödike a Kollégiumban.

A Kollégium ősi hagyományaihoz híven lelkesedéssel ülte meg március tizenötödikét. Az ünnepélyek sorozatát a kollégiumi *gyakorló-iskola* növendékeinek hazafias ünnepélye nyitotta meg. Vidám sastollas, kis diák fiúk már a kora reggeli órákban gyülekeztek a kollégium tágas udvarán, Kiss György tanár növendékei ezek. A hazafias ünnepélyen rendkívül szép számban jelent meg a közönség. Az ünnepély a „Magyar hiszekegy“ el-éneklésével kezdődött. Ezután Nagy Gábor I. osztályos tanuló „Bátor katona“, Kócz László II. oszt. fiúcska „A honvéd búcsúja“ c. költeményt szavalta el lendülettel. Szép, kedves, közvetlen volt Kertész Béla, Sallay Zoltán, Futó András, Radó Pál, Zöld János, U. Szabó Mihály, Vidoni Jenő, Varga Pál és Sallay György IV. osztályos tanulók szavaltatai, valamint Szabó Sándor és Sallai György énekduettje, melyek egyikét Kovács Sándor és Tóth János kísért hegedűn. Nagyon kedves s megkapó volt a „Bújdosók dala“, melyet Sallay György IV. o. t. énekelt és Vidoni Jenő IV. o. t. kísért harmóniumon. Úgyes mintatanítást tartott Tenyei Gyula IV. b) oszt. tanítóképezdész. Jól sikerült az ifjúsági vegyes kar éneke.

A főgimnázium tanuló ifjúsága szintén lelkesen ünnepelte meg délelőtt fél 11 órakor a március 15-ét, a főgimnázium tornatermében. A hatalmas tornacsarnokot zsúfolásig megtöltötte a közönség. Az ünnepélyt a főgimnázium vegyes-

kara nyitotta meg a „Szózat“-tal. Ezután Kerekes György VIII. o. t. a „Nemzeti dal“-t szavalta el nagy hatással. A főgimnázium zenekara a „Kunok“ c. operából adott elő egyveleget. Nagyhatású ünnepi beszédet tartott Bodor György VIII. o. tanuló, a rab magyarok szabadság vágyát, a márciusi ifjúság erejét, elszánt akaratát ecsetel-ven nagy lelkesedéssel. Abrányi Emil „Mi a haza?“ melodramáját az ifjúsági vonós hatos kísérete mellett Hegedűs Kálmán VIII. o. tanuló adta elő nagy precizitással, amelyet szavalóknál alig lehet tapasztalni. Nagyon hatásos volt a magyar tánc-egyveleg, melyet Dálnoki József, Ujfalussy György és Nagy István VII. o. t. adtak elő. A főgimnázium zenekara a Kossuth-induló precíz előadásával zárta be az ügyesen rendezett, szép hazafias ünnepséget. A zenekar betanításának érdeme Mácsai Sándor zenetanáré, aki fáradhatatlanul dolgozik az ifjúság ének- és zeneismeretének gyarapításán.

A református tanítóképző-intézet délután 5 órakor tartotta hazafias ünnepélyét a kollégium dísztermében. Soha annyi közönség még iskolai ünnepélyen nem jelent meg a díszteremben. Nemcsak a tágas díszteremben szorongott a sokaság, nem csak a karzatok voltak zsúfolásig megtel-ve, hanem még az ajtókon kívül is nagy sokaság hall-gatta a műsort. Az ünnepélyt az ifjúsági énekkar nyitotta meg a „Hiszek egy Istenben“ el-éneklésé-vel. Ezután Kántor Gyula 4. tanítóképzős nagy hatás mellett szavalta el a „Talpra magyar“-t. Majd Nagy Lajos 4. tk. tartott izzó hazafiságtól átha-tott beszédet. Nagy hatást váltott ki az ifjúsági zenekar „Magyar egyveleg“-je, melyet meg kel-lett ismételni. Éltető Lajos 4. tk., az önképző el-nöke nagy hatás mellett szavalta el saját szerze-ményű aktuális költeményét, olyan nagy hatást váltva ki, hogy a közönség kívánságára még két más irredenta versét kellett elszavalnia. Nagyon sikerült volt a „Talpra magyar“ és a „Himnusz“ előadása, melynek precíz betanítása Bodnár La-jos, a tanítóképző-intézet fiatal és képzett helyet-tes ének- és zenetanárának érdeme. Az ifjúsági zenekar hangulatos Horthy indulója zárta be az ünnepélyt. A derék tanítóképző-intézeti növendé-kek most is, mint más alkalommal becsületesen megállották helyüket a nyilvánosság előtt, amivel a felelősségnek és komoly munkának adták tanújelét.

Az ünnepélyeken ott láttuk Dr. Baltazár Dezső püspökünket s egyházkerületünk és kollégiumunk vezető embereit.

Kortünetek

A kárörömnek bizonyos neme volt tapasztal-ható bizonyos körökben arra a hiradásra, hogy Baltazár püspököt nem engedik be Amerikába. Ne foglalkozunk azzal most, hogy tán korán volt örülni, mert a beutazási engedély alighanem mégis csak meglesz. Csak magát a tényt vegyük szemünk elé. Való igaz, hogy debreczeni kollégiu-munknak és az ifjúság ellátására szolgáló intéz-ményeinek, az idők mostohasága folytán, három

1.
a
n

-
-
k
el
z
a
g
-
ó
i-
t-
3.
i-
al
5.

-
i
3-
a,
r-
lt
e,
e.
n
z
zi

-
z-
t-
s.
i-
n
iz
iz
l.
lt
i-
ti
ir
ó-
22

milliót is meghaladó deficitje van. Kétségtelen, hogy ezt a nagy összeget az itthoni hittestvérek adakozásából nem lehet fedezni. Alapos a remény, hogy az amerikai magyarok és mindennyelvű reformátusok jó szívetől sok szép ezer dollárt — majd ugyanannyi millió koronát — lehet a nagy célra arra alkalmas embernek összeszedni. Az is kétségtelen, hogy Baltazár Dezső egyéniségének varázsával és épen ellenségei révén nagyon is előtérbe állított voltával különösképen alkalmas az amerikaiak érdeklődésének felköltésére. Valószínű tehát, hogy Baltazár amerikai útja — melynek semmi más célja nincs, mint a válságos helyzetbe jutott egyházi és iskolai intézmények talpraállítása — kedvező eredménnyel járna. Dehát vannak emberek, akiknek nem az a fontos, hogy el lehet-e oszlatni legnagyobb iskolánk s más fontos egyházi és jótékonyági intézményeink anyagi nehézségeit, hanem pusztán csak az, mi lehet kellemetlen a Baltazár püspök személyének.

Hódoló fölvonulást rendezett egy tisztes társadalmi egyesület március 15-én, a Kossuth-szobor elé. A legnemesebb intenció vezérelte: a hazafiúi érzés ápolása. De ezt a gyönyörű célt csak a keresztvén vallásúak elé tűzte, — a zsidóktól, úgy látszik, nem kívánja a hazafiságot. A református leányiskola növendékeit is ki akarták vinni a hódoló menetben részvételre. Ám a felettes hatóság úgy találta, hogy a valláslelekezethez kötött hazafiság nem helyén való és a református intézet növendékeinek nem engedte meg a részvételt. Lehet, hogy egyéb okok is vezették a felső hatóságot a rendelkezés megtételében. Lehet, hogy arra is gondoltak, hogy más viszonyok közt meg talán másokat zárnak ki az ünneplésből. Mindegy, — a felettes hatóság a maga jogkörében járt el. Hazafiatlan szándékkal a református egyházat senki sem gyanúsíthatja, annál kevésbbé, mert a reformátusok akkor is ünnepelték március 15-ikét, mikor az még nem felsőbb rendeletre történt. Mi sem egyszerűbb hát, mint azt mondani, hogy felekezeti visszavonás az oka a rendelkezés megtételének. Valóban, örökké igaz marad, hiába való, hogy superior stabat lupus. Reméljük, hogy az érdekelt iskola vezetősége is megérti most már, hogy mennyire felekezeten kívüli az ünnepélyt rendező társadalmi alakulat.

Nemcsak keserűséggel lehet írni kortünetet, hanem gyönyörűséggel is. A debreczeni tudományegyetem ifjúsága körében is megalakultak az úgynevezett bajtársi szövetségek. Ezekről eleinte az a hír járta, hogy a miénktől egészen idegen szellem alapján szervezkednek. Most megkaptuk a jóleső, frappáns cáfolatot. A bajtársi szövetségek március 15-iki ünnepén a patronus-tagok egyike, Kun József egyetemi professzor, mondta az ünnepi beszédet, mely elejétől végig a nemes szabadelvűség melletti ünnepélyes vallástétel volt. Ime, hát Debreczenben az egyetemi ifjak ma is abban a szellemenben élnek és működnek, mely az öreg kollégiumot övezte dicsfényvel. Éljen a kitűnő mester és éljenek a hagyományokhoz hű, derék magyarlelkű diákok.

Irodalom

Rabindranat Tagore: „Gitanjali“ és „A kertész“.

Irta és a Debreczeni Csokonai Irodalmi Kör ünnepélyén fölolvasta **Balázs Győző** miskolci tanár, a Kör tagja.

És nézzük másik szerelmét. Mintha a hárfá hangjai lábujjhegyen lopózkodnának el az ablakig, s onnan selyemszárnyon suhannának tova a kert szüzi virágaihoz, kik csókra, ölelésre várják az égi álmokat: angyaljárás a Földön. Mintha a virágnylás neszelése olvadna bele az erdők csöndjébe s a fák szíve örömtől dobanna föl! Mintha álmában édes valóságok után tárná karját a szivárvány tündérére kacagó gyermek, s hogy ébred, tűnik minden, csak lelke ujjong még az álom szépségei felett, annyi finomsággal suttogja a dalt:

„Kezemben tartom kacsóját és szívemre ölelem. Azon vagyok, hogy magamhoz öleljem a báj, hogy csókkal raboljam meg édes mosolyát és sötét szeme pillantását elnyeljem szememmel. Jaj, de hol is van? Ki tudná lehozni az égbolt azurját? Azon vagyok, hogy szépségét megragadjam; de kisiklik érintésemből és csak a test marad karjaim között.“

Fölríad lelke és sejtelmesen súgja a költő ajaka a tiszta szavakat, melyek csengenek, mint hegyi patakocska bünbánó zsolozsmája, mert talán az álmodozó virág lehajló levélkéjét csókolta meg a patakocska parányi csöppje; vallanak, mint tavaszi szellő a domboldalon, ha fölríadt selymes suhogására az alvó virág, belerebegi szíve gyónó szavait a költő a fantom tűnő látásába: „hogyan érinthetné a test a virágot, amit csupán a léleknek szabad érintenie.“ Szerelme végzetesen komoly, fölemeli szent sovárgása a tűnő feihők fölé; az igazán költő lelke belelát az azúr titkaiba, s lelke előtt megnyílik az Ég, szíve lángja belelobog az örök Szív ölelésébe, s a bírás bizonyosságának hangján nagy hitvallást teszen: „a tiszta szerelem hitvallása ez: „Szerelmeméjjel-nappal azon sovárogo, hogy szépségben egyesüljünk; édes remény, te benned Istenem egyesülhetünk!“ Ime, a szerelem apotheosisa; fölkelő nap országának millióje ez!

Majd teremtéséről énekel örökszép éneket:

Óh nő, nem csupán Isten műve vagy, de a férfié is; ki szíve szépségével szüntelen eláraszt.

A költő képzete aranyból szövö köréd fátyolát; tested halhatatlanná varázsolja a festő.

Gyöngvőt ad a tenger, aranyat a bánya, nyáron a kert virágot ékedül, hogy minden kincsnél értékesebb légy.

Férfi-szív vágyódása glóriával vonja be ifjúságodat. Félig nő vagy, félig álom!

Gyönyörű látás, tiszta szemek, szüzharmatos szív — ilyen tisztán dobogni szívnek, szólni ajaknak, úgy-e csak fölkelő nap tiszta országában lehet. Nem izzik itt a romlott vér beteges emésztődése csak pillanat nyújtotta kéj után: a nő körül itt még glória ragyog! De szerelme nem is valami sápadt holdfényű ellágyulás. Bátor de szelíd s értékes, mert férfias erő küzdelme nyerheti el csupán.

„Reggel volt, — meséli a mesét — hálomat a tenger mélyére vettem.

A titokzatos mélységből különös alakú és csodás szépségű dolgokat húztam fel: némelyik ragyogott, mint a mosoly, csillogott, mint az omló könnyesepp, némelyik biborban izzott, mint a menyasszony arca.

Amidőn kunyhómba értem zsákmányommal, kedvesemet úgy találtam kertünkben, amint gondtalanul tépdeste egy virág szirmait.

Egy pillanatig tétován néztem, aztán lábai elé raktam mindent, amit találtam és szótlanul álltam.

Futó pillantást vetett rájuk és szólt: mily különös dolgok ezek? Nem tudom, mi hasznukat vehetném.

Szégyenlősen hajtottam le fejem és gondoltam magamban:

Nem harcoltam értök, nem neki való ajándék! S egymásután hajítottam ki őket az útra.“

Míg a férfi szerelme küzd, harcol, hogy kiérdekelje a nő szívét, e kedves színes világot, s a kezét, mely gondtalanul tépdesi a kert virágszirmait, játszi módon simogatja a rózsá levelét, — addig a küzdő bátor férfi gyermekké lesz, s édes hangon énekel anyjához éneket. Nincs ebben izomfeszülés, akaratpattanás, az egész csupa szív, a szeretet édes-bús könnye, a gyermek-szív megtárho átadása a drága anyai szívnek, édes lágy simogatása könnyhullás láttán: tiszta, forró és naiv, bájosan egyszerű, mint a tündérmesék. Így szól anyjához a hű szívű fiú:

„Anyám, fonok majd nyakadra gyöngyláncot bánatkönnyeimből. A csillagok fénykarikákat sodortak számodra, hogy bokáid ekesítsd velük, de az én ajándékom kebleden fog csüngeni.“ — Kedves gyermek, visszaszövegezed a bölcsödalt, s a száz tündérmesét! Így csak a költő szerethet; anyját lelkében így csak a költő őrzi.

És most menjünk tovább. Ami az igazán költők ajakán fölszendül még, az a Halál dala. Azt hinnők, itt, hol annyira egygyé olvad a szív az Élet lüktetésében a Természet lelkével, hol az Élet olyan kedves, mint harmatesöpp a lótuszlevelű tövén, a víz csacsán fecsegi titkait, a csönd dalol, a mangófa szertehinti csodás virágait, zöldel a pázsitos domboldal és belepí a vadvirág, bambuszágak hajlongnak a szélben, s a meggörnyedt árnyak kinyújtott karjaikkal játszadozva fogódnak a tovasiető fénysugarak tündérelpű balaiba, a reggel csöndje olyan, mint a sima tenger, madarak éneke fodrozza be, a felhők hasadékán pazarul tör elő a Nap arany derűje, a szívek minden dallama a világ nagyszerű zenéjébe olvad, a fény benn táncol az Élet szívében, belekap a Szerelem húrjaiba: az Ég erre megnyílik, a szél pajkos vadsággal száguld, s kacagás fut végig a Földön, a pillangók kibontják szárnyuk vitorlát a fénytengeren, mire a fényhabok taraján liliomok s hiacintusok nőnek, örömfátyol húzódik levéltől levélre és mérhetetlen vidámság, az Ég folyói egyszerre csak átlélik partjaikat, s szerteszt özönlik az örömről, hol „a Ma mögött nincsen semmi titok; nincs tülekedés az elérhetetlenért; nincs árnyék a varázs mögött; nincs zuhanás a feneketlen űrbe“: azt hihetné valaki, hogy itt görcsösen kapaszkodik

az ember a Föld ölelésébe, borzong a szív az elköltözés fagyasztó gondolatától, hogy itt szeretne lenni az ember örökké, hisz a Föld annyira szép, az Élet itt annyira gazdag, pompás a mindenség csöndje, mikor elterül a tájakon, ujjongó a zsvaj a nappalok vásárain. És mégis nem így van.

Csodálatos az emberi lélek: bármit adjon neki a Föld, bármint is legyen vidámság nappala, dalsuttogó az éj, valamit itt nem talál meg, minden lélek vágyódik egyszer el, el innen. Valahogy itt a vidámság csak fény csillanása a vízfodrokon, finoman múló az öröm, mint a harmatesöpp, az élet itt mégis csak az Idő szakadéka szélén ugrádozó, mint napsugár csókja a szél szárnyán táncoló játszi falevélen: fantómok ünnepe ez az Élet, kik nem tudják, mikor hálnak meg. A költő az édes magány tiszta csöndjében messze száll lelkével, s tán feledve önmagát, nagy, nagy titkot árul el, titkot, mely beledobban minden ember életébe egyszer legalább; talán ez magyarázza meg, hogy csodás napkelet országának fia is elvágyik innen, aki pedig gyermeki mély örömmel beszél ki szíve ujjongását, mert az éjszaka legmélyebb csöndjében összemósolyognak a csillagok, s egymás között suttogják: „Meg-zakítás nélküli teljes tökéletesség honol mindenütt!“ Magára érez a költő, s fölszakad kacagás közben a nagy vallomás:

„A magányosság éles fájdalma végigárad az egész világon. Ez hoz létre a végtelen égen megszámlálhatatlan alakot.

A magányosság e mély bánata mered éjszakánként némán egyik csillagszemből a másikba, s ez válik zenévé a július esős sötétjében a suttogó lombok között.

Ez a mindenre ráboruló nagy fájdalom mélyül szerelemmé, vágygá, szenvedéssé és örömmé az emberek honában, ez olvad folyton-folyvást dallá, s árad folyton dalként át költő szívében.“

Értjük tehát Tagore költői lelkedet: az Élet alapja, a Föld mementója tehát úgy-e a fájdalom; az ember lelke a fájdalom jegyese — születéskor a kettő remegve üli lakodalmát. A Föld szívéből hiányzik valami, s az csak az Ég szívében lehet: az isteni öröm násza; azért vágyik el innen a szív.

„Oh élet végső beteljesülése, Halál, én halálom, hangzik föl Tagore ajakán a dal, jöjj és szólj suttogó hangodon hozzám!

Nap-nap után vártalak, érted viseltem el az élet örömeit és kínjait.

Mindaz, ami vagyok, amim van, mit remélek, s minden szeretetem is, mélységes titokzatosággal csak feléd hömpölygette hajjait.“

De nem a sápadt, beteges világfájdalom nyögése a szava: a hősök hitvallása csendül meg ajakán:

„Mivel szeretem ezt az életet, tudom, szeretni fogom a halált is!“

Vándor voltára lel, s halál hívása hazavágyás innen, azt mondják e sorok:

„Mint ahogy egy honvágytól beteg darucsapat éjjelnappal repül hegyi fészkeihez, hadd keljen úgy útra egész életem is örök otthona felé egyetlen felédszálló üdvözlésben“ — Istenem!

Rabindranat Tagore magyar nyelven megjelent művei kaphatók a „Méliusz“ könyvkereskedésben.

Várja, bátran várja vendégül a Halált munkában gazdag szép élete után, s nyugalommal vallja elénk:

„Az nap, mikor a Halál kopogtat ajtómon, odateszem vendégem elé életemnek tele edényét, nem hagyom, hogy üres kézzel távozzék tőlem. Őszi napjaimnak, nyári éjszakáimnak egész édes szüreti gazdagságát, munkás életemnek egész aratását, s amit tallózasnál még összeszedtem, odarakom majd elébe.“

Vagy bármikor, még ha lopva settenkedik is be hozzá a Halál, mindegy, ő készen van az útra:

„Az Égen — úgymond — piroslik a hajnal, s az út mely előttem áll, oly gyönyörű. Ne kérdezzétek, mit kell ide magammal vinnem. Üres kézzel, s várakozással teli szívvel indulok. Esküvői ruhámat öltöm magamra. Az én ruhám nem a küzködő vándorok vöröses-barna köpenye, s ha vár is a veszély az úton, én nem félek!“

Igaz, így szól vallomásképen: „elfáradt lábam szívem nagy terhétől és csöndesen az árnyékba húzódtam“, de nem ez vonja őt a Földtől el, hisz fönségesen benne érzi magát a Földön az egyetemes élet szent forgatagában, s az Élet érzése nagy gyönyör: érezni, hogy élünk, óh ez dicsően emberi. Az életégység mély benső örömmel tölti el lelkét, s tuláradó érzéssel viszi lelkünket a gyönyörű világsétára, megkeresni önmagunkat.

„A legmesszebb út, úgymond, az, amelyen az ember legközelebb jut önmagához, s a legbonyolódottabb gyakorlat, mely egy hang legtökéletesebb egyszerűségéhez vezet. A vándornak előbb minden idegen ajtón kopogtatni kell, amíg elér a sajátjához, s az egész külső világot be kell barangolnunk, hogy végül eljuthassunk szívünk legbensőbb szentélyéhez.“

És ekkor, ekkor érzi meg a lélek az életégység azent szolidaritását, mely égi gyönyörrel tölti el. Azt mondja erről:

„Ugyanaz az életözön, mely ereimen éjjel-nappal átáramlik, futja be a világot is és táncol ritmikus ütemekben.

Ugyanaz az Élet ez, mely a Föld porán át a boldog gyönyörűségben szökken sudárba a számtalan fűszámban, s mely a levelek és virágok tarkán kavargó hullámaira török meg.

Ugyanaz az Élet ez, mely a dagályban és apályban ott ringatózik a születés és halál óceán bölcsőjében.

Érzem, mint dicsőülnek meg tagjaim az életteli világ érintésétől. S büszkeségem az örökkévalóságok életteltetéséből fakad, melyek itt táncolnak e pillanatban is vérem sejtjeiben.“

Ezen a ponton az egyetemes életérzés diadalmas csúcán tör föl lelkéből a honvágy titkát megmegfejtő szép vallomás:

„Mint ahogy az éjszaka már sejtve ott hordja sötét méhében a világosságra törekvést, úgy csendül meg tudatalan énem mélységében a kiáltás: „Téged kívánlak egyedül, csak téged“ — Istenem!

Ezért tehát a vágyás innen el. Innen a bátor szembenézés hitvallása a Halállal:

„Mért suttogsz fülemben, mint egy bányadt álom,
Óh Halál, halálom!

Ha a szirmok hullnak csöndes nyári estvén,
S hazatér a csorda aklát megkeresvén,
Te mellém lopózol, mint egy orv kísértet
És szavakat suttogsz, miket meg nem értek.

Igy akarsz befogni, lábamról levenni,
Szavad mákonyával végzetemmé lenni?

Altató dalod és hideg csókokod állom,
Óh Halál, halálom!

Nem lesz nászunk napján semmi büszke pompa?
Koszorút sem látok fűrtjeimbe fonva?
Hol marad a zászló, amely leng a szélben?
S fáklád vörös fénye nem lobog az éjben?

Kagyló csengettyűdnek csilingelésével
Jelezd érkezésed álomtalan éjjel,
Bíboros ruhába öltöztess föl menten,
Aztán kéznél fogva vezess tovább engem.

Kocsid készen álljon már a kapualjban,
Tüzes paripáid nverítését halljam,
Aztán vakmerően — ez a dolog rendje —
Emeld föl a fátyolt, s úgy tekints szemembe.

Büszke tekinteted, meglásd, én kiállom,
Óh Halál, halálom!“

(Zoltán Vilmos fordítása.)

Csoda-é, ha a költő még magasabbra vágyik a Föld lehetőségeinél? De nem hűtlen fia a Földnek ő; szinte az érzékenyülés hangján gyónja felé:

„Kényelmes pompában soh'sem volt részed, türelmes' komor Földanyám!

Fáradozol, hogy gyermekeid szája teljék, de kevés az étel.

Ajándékos, mit nekünk nyújtasz, örömmel tölt el, de sohasem elég.

Játékid, miket gyermekeidnek adsz, törékenyek. Éhes reményeinket mind nem teljesítheted, elforduljak tőled tán emiatt?

Fájdalmas mosolyod oly édes szememnek.“

Íme tehát nem világfájdalom nyög a költő ajakán, mikor a lelke innen hazavágy, nem holmi unalom üres szív romjain; valami édes érzés vonja magasságok felé! A szíve csupa muzsika, s a nagy világok szívében érzi, hogy zeng a dal, sovárogyva vágyik ő is ezután, s epedve sóhajtja:

„Nem tudom, hogyan énekelsz te, én Mesterem! Csendes ámulattal csak hallgatom, hallgatom egyre.

A te zenédnek fénye bevilágítja a világot. A te zenédnek szent folyama áttör minden kótorlaszon és zúgva rohan előre.

Szívem úgy vágyódik rá, hogy bekapcsolódjék énekedbe.“

S a vágy mindegyre mélyül. Már érezi az átköltözés gyönyörét, már repes lelke, már úgy érzi, megérintette Mestere kezeit, s maga imába kezd. Gyönyörű egy ima:

Uram! „Csak azt a keveset hagyd meg énemből, amellyel még lehetséges, hogy téged mindenemnek nevezzelek.

Csak azt a keveset hagyd meg akaratomból, mellyel még lehetséges, hogy téged érezzelek mindenfelé, minden dologban hozzád jöjtek, s minden pillanatban néked ajánljam föl szeretetemet.

Csak azt a keveset hagyd meg bilincseimből, amennyivel a te akaratodtól vagyok megkötve, amennyivel életem a te szándékaidat valósítja meg és ez — szeretetednek a bilincse.“

Fűzzünk-e ehhez kommentárt? Mi ez, ha nem az örök-élet, s a lélek továbbélés hite!

S az Isten, kinek szívéből jönnek a költő dalai, nem ámitás csupán. Nem, ő ott nem is lakik, hol nem az Élet ere lüktet, nem a szív melege hevít, s értelem ösfénye nem ragyog. Élettelen formákban hiába keresed. Azt mondja egy helyt:

„A végtelen formák e játszótérén eljátszottam már játékomat, s itt látták meg egyszerre csak szemeim őt, ki formát sosem ölt! Egész testem, minden tagom megreszketett annak érintésétől, ki túl van az érinthető határan, s ha most már a vég eljön, hadd jöjjön! Förlúmulhatatlan az, amit láttam!”

De holt merev formulák hogyan zárhatnák be azt, aki oly végtelen. Mintha a keresztyénség diadalútján harsogna végig a szava:

„Hagyd abba a csengő, zengő énekeket, s az imák mormolását! Kit imádsz a csukott ajtóju templom magányos sötét zugában? Nyisd föl szemedet és lásd, hogy a te Istened nem áll előtted!

Ott van ő, hol a szántó-vető szántja a kemény földet, hol az utcakövezők törik a kőveket. Ha nap süt, ha zápor esik, veük van ő, s ruhája porlepett.

Tedd le ünnepi palástodat, s épen úgy, mint ő, szállj le te is a poros földre.

Megváltás? Hol található e megváltás? A mi Mesterünk maga örömmel vette magára a teremtés nyűgös kötelekeit. Velünk mindnyájunkkal össze van ő kötve mindörökké.

Hagyd abba hát az üres elmékedést. Tégy félre virágot és tömjént! Mi baj, ha ruhád rongyos és foltos lesz? Menj elébe az úton, s állj mellette a mindennapi küzködésben arcodnak veritékében!”

Mi ez? Oly ismerős szavak. Igen, keletről már hangzottak ilyen gondolatok tizenkilenc századdal ezelőtt. A világlélek most Tagore lelkét ihleté: így született e dal.

Távol, távol, messze Napkeleten új Élet napja kél. Mi lesz, ha ottan forróbban megértik a Lélek szavait? Mi lesz, ha ott előbb megértik a Halált, az öröm s fájdalom misztériumát, mi lesz, ha kelet megérti az Élet fejedelmét, mi lesz, ha ott megnyílik az Ég!

(Vége.)

Különfélék

A debreczeni ág. hitv. evang. egyház folyó hó 12-én iktatta be ünnepélyesen Farkas Győzöt, egyhangúlag megválasztott ifjú lelkipásztorát. Az ünnepélyes beiktatás d. e. 10 órakor kezdődött az evang. templomban, ahol is buzgó éneklés után Marcsék János tokaji evang. lelkész végezte az oltár körüli szolgálatot, amit Domján Elek tiszavidéki egyházmegyei főesperes, sátoraljaújhelyi lelkész lélekbe markoló, hazafias és vallásos, mintaszerű beiktató beszéde követett. Közének után Farkas Győző, az új lelkész, mondott 1. Kor. 13.¹³ alapján szépen átgondolt, alaposan felépített, érzéssel elmondott, egyéni emlékekkel átszőtt egyházi beszédet, amellyel megnyerte a jelenvoltak szívét. Az istentiszteletet karének, áldás és záróének részesítette be. Istentisztelet után egyházi közgyűlés volt a vármegyeháza dísztermében. A Luther-éneke elhangzásával Dr. Haendel Vilmos felügyelő rámutatván a közelmúlt politikai romjaira és ezzel kapcsolatban a lelkipásztori munka nagy fontosságára, meleg szavakkal üdvözölte a most beiktatott lelkészt, amire Farkas Győző meghatottan mondott köszönetet, kifejtve, hogy lelkipásztori munkásságának főbb teendőiül az istentisztelet építő erejének fokozását, az ifjúság intenzív nevelését és a belmissziót tekinti. A jelenvolt testvéregyházak és más testületek részéről Paulik János a tiszai evang. egyházkerület, nyiregyházi evang. egyház, Uray Sándor lelkipásztor a debreczeni református egyház, Dr. Lindenberger János prépost

a debreczeni róm. kath. egyház, Sándy Gyula műegyetemi tanár a budai evang. egyház, Krompecher Szilárdné úrasszony a budai Mária-Dorottya Nőegylet, Zelenka Lajos kúriai bíró, tiszavidéki evang. egyházmegyei felügyelő az egyházmegye nevében üdvözölte az új lelkészt. Megindító hatást váltottak ki a búcsúzó, öreg lelkész, Materny Lajos érzékenyült hangon mondott köszöntő szavai. Az üdvözlőkre az új lelkész rövid beszédben nyújtotta át a hála egy-egy virágszálát az üdvözlőknek. A gyűlés a vegyes-kar énekével ért véget. Délben mintegy 100 terítékes közebed volt, amelyen résztvett Geduly Henrik evang. püspök is és széles perspektívájú pohárköszöntőben üdvözölte a debreczeni evang. egyházat.

A wittenbergi Luther-ünnepségek. A német evangélikus egyház Luther Wartburg várából visszatérését ünnepelte március 4—6-án. Sok külföldi jeletnt meg ez alkalomból az ünneplő Wittenbergben. Svéd-Norvégország, Amerika, Csehország, Svájc, Anglia, Hollandia elküldték képviselőiket, többnyire egy-egy püspökük személyében. Finn testvéreinket Dr. Borga Gummerus püspök képviselte. Az ünnepély rendje: március 4-én üdvözlő ünnep a vártemplomban és népkertben. Március 5-én ünnepi istentisztelet a városi templomban: ünnepi beszéd: Dr. Borga Gummerus (Finnország). Liturgia: Dr. Corda (Lipce) főegyháztanácsnok, orgona: Kempft György (Berlin), énekkar Straube zeneigazgató vezetésével. — Ünnepavatás vasárnap március 5-én, este a városi templomban, amikor az ünnepi avató beszédet D. Dr. Ficker, hallei egyetemi professzor tartotta. Március 6-án: reggeli könyörgés a vártemplomban: Dr. theol. Jörgensen Kopenhágából. 11 órakor a Luther-Társaság ünnepi ülése volt a Melanchthon-gimnázium dísztermében. Megnyitó beszéd: D. v. Hegel elnöktől, ünnepi előadás D. Dr. Holl berlini egyetemi tanártól: „Luther és a rájongók” címen. Záróünnep március 6-án 12 órakor a városi templomban. Búcsú-beszédet tartott Dr. Söderblom, a hírneves uppsalai érsek. A hallei egyetem ifjúsága 12 zászlóval, ünnepi öltözetben vonult fel az ünnepélyre, képviselve voltak a többi német egyetemek is. A vendégsereg Luther lakóháza és emlékei megtekintése után szép emlékekkel eltelve oszlott el.

Hirdetés.

Nyugalomba készülő református tanító önálló organista-kántorságra ajánlkozik. Megkeresések a Debreczeni Protestáns Lap kiadóhivatalához küldendők.

1—4

Pályázat.

A ramocsaházi református helyettes kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Fizetés havi 2000 korona az egyház pénztárából, egy szobából álló lakás, fűtés és a kántori stóla. Kötelesség: kántori teendők végzése, III—V. elemi osztályú tanulók tanítása. Állás azonnal elfoglalandó; alkalmaztatás a felfüggesztett tanító ügyének végleges befejezése után következő hónap elsejéig fog tartani. Pályázatok márc. 26-ig a lelkészi hivatalhoz küldendők.

Iskolaszéki elnök.

789—1922. sz.

Pályázat.

A debreczeni református egyházmegyébe ke-belezett debreczeni református egyházközségben üresedésben levő *Árpád-téri* lelkészi állásra pályá-
zatot hirdetek.

Javadalom: az 1721—1921. P. számú hatá-
rozattal megállapított fizetési osztály 3. fokozatába
4800 korona; 2. fokozatába 5400 korona; 1. foko-
zatába 6000 korona; a VI. fizetési osztály 3. foko-
zatába 6400 korona; 2. fokozatába 7200 korona;
1. fokozatába 8000 korona és az V. fizetési osztály
2. fokozatába 10,000 korona.

Ezen fizetési fokozatba való beosztásnál be-
számítást nyer mindazon szolgálati idő, mit az
illető a debreczeni református egyház szolgálatában
megszakítás nélkül eltölt. Mindamelllett a rendes
lelkészek szolgálati idejének megállapításánál a
segédlelkészi szolgálat tekintetbe nem jöhet, ellen-
ben a másutt töltött rendes lelkészi és rendes
theologiai tanári szolgálat a fizetési fokozatba való
beosztásnál figyelembe veendő.

Ezen rendelkezés azonban az E. T. I. t.-c.
38. §-ában lefektetett elvet a lelkész-elnök tisztség
viselésére vonatkozólag nem érinti.

A fizetési fokozatban 3 évet kell eltölteni,
vagyis mindenik fizetési osztályban 9 évet. Tehát
az egyik fizetési osztályból a másikba való elő-
lépéshez 9, egyik fokozatból a másikba előlépés-
hez 3 évi, január hó 1-én kezdődő szolgálati idő
szükséges.

Az a lelkész, aki a VII. fizetési osztály 3.
fokozatába soroztatik be, az V. fizetési osztály
2. fokozatát, tehát a legmagasabb fizetési fokát a
19. szolgálati évében éri el.

Lakás természetben az Árpád-téri parókhia
épületének emeleti lakosztálya.

Ezenkívül 11 kat. hold szántó föld haszonélve-
zete, melynek állami adóját az egyház fizeti;
továbbá 8 és fél méter³ hasábos tűzifa.

Stóla az általa sorrend szerint végzendő teme-
tésekért egészen, a keresztelesekért és esketése-
kért járó díjak pedig az eddigi gyakorlat szerint
a lelkésztársakkal megosztva.

Kötelességek: 1. Az általános lelkészi teendők
végzése. 2. Az egyház szervezeti szabályai szerint
reáruházandó tisztségek betöltése.

Az állás a választás megtörténte után azon-
nal elfoglalandó.

Pályázati kérvények kellően felszerelve 1922
április hó 9-ig F. Varga Lajos esperes címére
Nagyrabéra (Bihar m.) küldendők.

Debreczen, 1922 március hó 12-én.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Kérem a pályázó lelkésztestvéreket, hogy kér-
vényeik mellé csatoljanak az okmányaik ajánlott
visszaküldéséhez szükséges postabélyeget.

F. Varga Lajos.

Konfirmációra nélkülözhetetlen**a Debreczeni Konfirmációi Kis Káté**

Írta: **Nagy István,** debreczeni
református vallásitanító-lelkész.

A mű gyakorlati értékét bizonyítja az, hogy az első kiadá-
s rövid néhány hónap alatt elfogyott. Az ország minden részé-
ben nagy sikerrel használják. Terjedelme 16 nyomtatott oldal

**Ára példányonként 5 korona, 10
százalék árengedménnyel, vagy
minden 10 példányra egy ingyen
példánnyal.**

Különösen ajánljuk már a múlt évben nagy feltü-
nést keltett szép, csinos és ízléses, kéknyomású
bibliai mondásokkal ellátott

Konfirmációi emléklapot,

melynek ára darabonként K 1.60 és
100 darab rendelésnél kor. 145.—.

**Konfirmáltak anyakönyvi íve. Egy ívre 64 név megy
Ára: ívenként 5.— korona.**

**Legszebb és legalkalmasabb konfirmációi
ajándék:** Dr. Kőrösi Kálmán: *Hít és Haza!* (Köl-
temények.) Ára 10.— korona. — B. Bészler Anna
és Székely András: *Krisztus legendák.* Ára 24.— K.

Most jelent meg!

Minden lelkész és kántortanító részére nélkülözhetetlen
TÁRGYMUTATÓ

a magyar reformátusok új Énekeskönyvéhez. Összeállította
Uray Sándor debreczeni református lelkész. Ára K 10.—.

Az új énekeskönyv ára: papirkötésben kor.
42.—, félvászon kötésben K 44.—, egész vászon
kötésben K 54.—. Ezen árakból egyházaknak és
iskoláknak 50 példányon alul 10 százalék, azon-
0000 felül 25 százalék engedményt adunk. 0000

Ajánljuk még **OLÁH GÁBOR**-nak, a
„Szegény magyarok“ és a „Deák
György“ szerzőjének új regényét, a

FEKETE ANGYAL-t,

mely érdekes meséjével, lebilin-
cselő előadásával és pompás alak-
jaival a legművészebb magyar
regények közé sorakozik. A béke
és a háború határmesgyéjén gör-
díti át rendkívül izgalmas cselek-
vényét s a békéből a háborúba
átkényszerült embernek lelki át-
változását ragyogó színekkel festi.

Ára K 92.—.

Megrendelhetők a kiadónál:

„MÉLIUSZ“

Debreczen szabad királyi város és a Tiszántúli
Református Egyházkerület könyvkereskedésében

Debreczen, Ferenc József-u. (Piac-u.) 26. sz.